

OOSTVLAAMSCH ZANTEN.

Mededeelingen van den Bond van Oostvlaamsche Folkloristen.
Maatschappij zonder winstbejag.

TWEEMAANDELIJKSCH TIJDSCHRIFT.

De leden ontvangen de mededeelingen gratis Jaarlijksche bijdrage voor het lidmaatschap : 15 frank.	Redaktie : F. Van Es, Brabantstr. 25, Aalst. Postcheckrekening 2043,98 P. Luyckx, Gent.	Prijs per n ^r : 3 fr. Abonnementsprijs buitenland : 4 belga's.
--	--	---

Memorie Boeck van Lambertus de Greeff.

Scholtus en Schepen der gemeente Brouckom. (1)

(Onuitgegeven Fragmenten).

II. Remedies voor Menschen, Beesten en vele kwaelen. (2)

Om het coliek te zegenen.

“ Ik quam lestmael over eenen kruyswegh gegaen,

Daer vond ik eene vliermoeder staen,

Ik vraegde haer : “ Vliermoeder, wat maekt gij hier ? „

Zij antworde mij : “ Ik gae naer dat wit, bruyn, swart dier (x)

Ik gae dat verkoken, verstoken en den nek kroken. „

Ik zegde : “ Vliermoeder, dat en sult gij niet doen,

De misse is gedaen, die evangelie is gelesen,

Dit wit, bruijn, etc. perdt is van sijn coliek genesen. „

En dan bidden vijf V. Onsen en Weest gegroeten ter eere van de H. Drijvuldigheijt. Het perdt moet het soo omtrent soo lang het coliek naer hebben als het voor gehad heeft.

(x) Gij moet noemen het haijr wat het perdt heeft. (I. 128).

Voor de Geelverf.

Men neemt 1 of 2 lepels terweblom, men mengt een weijnig geweijd water en een weijnig van den eijgenaer sijn water † in een nieuw panneke, bakt daervan een koekske en doet dit den eijenaar weghdragen naer den eersten kruijswegh den welcken hij goed vind en smijt het koekske wegh

op den linken kant. Hij moet 20 passen links gaen en dan links het landt insmijten, binnen 3 dagen is genesen.

† beteekent als die sieke sijn water in het panneke doet moet hij sich een kruijske maken. (II, Schutblad).

Als men sig snijdt of kappe.

Als men sig snijdt, kapt, een dorensteek of andere steek krijgt, hetsij met eenen pijl of anders wat het oock mag sijn, maekt men sijnen rechter duijm nat en men maekt een kruijs op de bloote wonde en men segt deese woorden als volght :

Den doren die Godt stak
Nogh verswoer nogh en brak.

of .

Die lancie die Godt stak
Nogh verswoer nogh en brak.

En dan bidden vijf Vader Onsen en vijf Ave Marias ter eere de vijf bloedighe wonden ons Heere Jesus Christi en maer een bloeten doeck op de wonde leggen en soo laeten. Het sal seker genesen sonder schade of letsel. (II, 35).

Voor de Ratten en Muysen (3).

Schrijft dit volgende op een billet, soo vele billetten als u dunckt dat daer ratten sijn en hecht ieder billet op iedere deure en schrijft : " Heijlige Uldaricus bidt voor ons, bewaert ons van ratten en muysen „. En dan bidden. (I, 123) — Den 4° Julii den dagh van St. Uldaricus moet men eene misse laten doen ter eere dien Heijlige en dien dagh vieren en een broot van 10, 11 of 12 pond laten weijden ende aen eenen armen mensch geven om eenen boete te doen welken dien selven dagh moet begiannen, ter eere dien Heylige voorschreven. Seer goed en noeyt beter. (I, 125).

Voor een veulen, perdt of koey of andere beesten die den schijt hebben.

Neemt een snelle afgelaten melck, doet die in eenen ketel, neemt eene vuijste dick van eenen welgebacken careel, st et dit fijn van een en doet het in die melck, nog eene vuyst dick berge vet of varckensvet en een vuijste dick verkensdrek,

laet sulx met een kooken tot half af en dan zeijgt dit door eenen doeck, geeft hun een drie oft vijf lepels in twee, drie uren daernaer warm gemaekt en weerom ingegeven tot twee oft drij keeren. Gij zult seker geholpen sijn.

Voor een kleyn veulen het wolck niet schijten en kan.

Neemt een weynig smout en een weynig zaen daer men boter van stoot of draeyt, en maekt het samen een weynig warm en set het veulen daermede een lavement en als het in is of gesatten is, alwerom een ander, oft het selfste weerom warm maeken vant gij het kont ontfangen en daerenboven nemt nogh eenen stuyver of drijoorts kersse en steeckt die in sijn gat van achter en laete steecken en als sij uytkomt alwerom insteecken, het is secker dat gij. sult daermede winnen en dat het veulen sal afganck krijgen en als gij. die kerse kont insteecken terwijlen dat se buyten rijckt, het is soo veel te beter. Ik heb het van doen gehad en Godt loff hebbe het wel bevonden, want het soude sekerlijck moeten gestorven sijn, (I, 121, Anno 1786, den 21 Meert.)

Voor iemandt die verhitst is.

Twee keutels en een kalf van eenen swerten henxtperdt en gesloten bladers van eenen palm soo oock een ey en dit van een gestoten in een halve flessche wijn en dat doen koken een half quartiers uers meteen en dit door eenen doeck siegen en doen drinken, tebedde liggen en drie hemdens nat sweten. (I, 122).

Een Vrouwmensch die quaede borsten heeft.

Neemt roggen broodt en dat kooken in manspisse, en dat op de borst leggen. Noeyt beter.

Daer boven neimt een houten komp niet grooter als de barste en laet die kooken en neemt poelwater en die komp soo heet daer tegen leggen als gij immer kont, alle brandt sal daer uijt trecken, (I, 122).

Voor den Vloedt.

Neemt een coppel patrijze pooten en roost die voor het vier en als sij geroost sijn stootse kleyn van een en doetse in een glaske brandewijn en nemt dat in. Heel secuer voor den vloot.

— Neemt eenen duym dick slijtsel dat in eenen rooden lacken rock gesleten ligt in de limpen en daermee een gelaske brandewijn en dat in nemen. Oock heel goedt. (I, 124).

Ten respecte van onse myrrheus vol te krijgen.

Men moet eenen Boet doen ter eere St. Eloy en water laten wijden en op alle de negen dagen van den Boet een weijnig broot nemen en daer van het gewijd water opgieten en soo iedere myrrhe geven met goed betrouwen. (II, 3),

(Wordt voortgezet).

Jules Frère.

(1) Lambertus Degreef, jongste zoon en kind van Johannes en Maria Knapen, geb. te Brouckom den 10 Mei 1760, stond aan 't hoofd van een belangrijk landbouwbedrijf. Huwde den 10 Mei 1787 Anna-Catharina Coenen, * oudt 14 jaeren en drij maenden *, met wie hij 13 kinderea verwekte, o. a. Johannes-Baptista-Hendricus. (pastoor te Brouckom, 1824-1839). Was burgemeester van 1806 tot 1830 en overleed den 6 October 1848.

(2) Cfr. C. Bakker, *Volksgeneeskunde in Waterland* en, inzonderlijk wat de bezweringsformulieren betreft, *Dr Ulrich Jahn, Hexenwesen und Zaubererei in Pommern*.

(3) Cf. J. Cornelissen, *De Muizen en Ratten in de Folklore*. bl. 53.

De beteekenis van het Aftelrijmpje voor het kind.

Zeer opvallend is de verscheidenheid van vorm als de afwisseling van den inhoud der aftelliedjes en aftelrijmpjes. Het gebruik ervan blijkt een zoo belangrijke als onmisbare attractie te zijn bij het spel van het kind, gelet op de algemeene verspreiding van een overvloedig aantal varianten.

Een kijkje op de reeks dergelijke Oostvlaamsche rijmpjes, links en rechts gezant (1), stellen ons vooreerst in de mogelijkheid verschillende groepen te onderscheiden.

Deze rijmpjes zijn gewoonlijk samengesteld uit een verward bijeenraapsel ontleend aan zekere verhalen. Andere maken een onverstaanbaar geheel uit, en doen ons denken aan formules van de hocus-pocus...

Hier stellen wij vast dat het aanwenden van vreemde woorden (verbasterde Fransche. Engelsche en ook wel eens Latijnsche) wel een geliefkoosd gebruik schijnt te zijn, doch, evenwel niet het gevolg is van een auditief genot, maar vooral aangewend wordt om de beteekenis van het aftelrijmpje te accentueeren. Aan dergelijke woorden hecht het kind zoodanig belang, dat bijgeloof hier niet kan geloochend worden.

De ontstaansreden van deze op eigenaardige wijze samengestelde rijmpjes zal wel te vinden zijn in een zelfzuchtig gevoel, dat het kind onweerstaanbaar bezielt bij dit spel. Reeds bij den aanvang van het " aftellen „ — eender waarvoor aangewend — wordt de aandacht van het kind zeer geboeid. Doch doet de prikkel zich vooral voelen op het oogenblik, dat het beslissend woord gaat uitgesproken worden.

Bijvoorbeeld verwekt het raden naar een in een gesloten vuist verloren voorwerp bij den uitgenoodigde een sentatievol oogenblik, hoe gering ook de waarde van het te winnen voorwerp zij.

Het " links of rechts „ raden geeft steeds aanleiding tot scherpe oplettendheid, gepaard met zeer grooten ernst en een buitengewone nieuwsgierigheid.

Ondertusschen wordt het kind geplaagd door de onzekerheid van de uitkomst. Het weet immers vooraf, dat deze telkens positief of negatief luiden zal, vreugde of teleurstelling zal verwekken.

In het beoefenen van lange, " omwegmakende „ ingewikkelde aftelcombinaties, blijkt het kind meer vertrouwen

(1) Cf. vooral De Cock en Teirlinck. Kinderspel en Kinderlust in Zuid-Nederland. VIII deel.

te stellen. De samenstelling van deze rijmpjes zijn meestal van vertellenden aard, geestig, ofwel van een opvallende geheimzinnigheid omsponnen. Zij verhoogden de kans te winnen en waarborgen tevens de eerlijke bedoeling van den "afteller". Hoe meer woorden deze gebruiken zal, hoe grooter het vertrouwen is bij de deelnemers aan dit groepspel. Doch voor den ernstigen gang en het verloop ervan getuigen niet alleen de keuze der rijmwoorden, maar ook de toon, waarop zij uitgesproken worden, evenals de geheimzinnige doening, die van zeker belang is.

Afwisseling in den inhoud van het rijmpje is dan ook zeer gewenscht. Zoo kent ieder kind er wel een paar "lange", of "korte", die het volgens eigen inzicht zal weten te gebruiken. Ook de rhythmus is hier een belangrijke faktor, evenals de wijze, waarop het "afkappen" van de lettergrepen moet geschieden, daar de kadens passen moet bij de beweging van de hand van den "afteller". Dit alles zet het kind aan een zeker vertrouwen te hechten aan een uitslag te zijnen voordeele. En het opzettelijk inlasschen van abracadabra-woorden bewijzen ons het vertrouwen, dat het kind stelt in de onfeilbare kracht van dergelijke, zelf uitgedachte magische gezegden... of van vertellende, sprookjesachtige zinnen. Zulks bewijst ook hoe bij de beoefening van dit spel, het kind door zekere bijgeloovige gevoelens geïnspireerd wordt, aangewakkerd door den drang van zijn kinderlijke zelfzucht naar sukses of winstbejag...

Deze onschuldige mentaliteit wordt op duidelijke wijze aangetoond door de geliefkoosde aftelrijmpjes, waarvan wij hier enkele, door ons in Oost-Vlaanderen gezant, laten volgen.

Onder den groenen boom,
lag er een Engelsch schip.
De Franschen waren gekomen,
ze waren niet beter dan ik.
Ut den diek,
Zeven kalle stiek,
Zeven kalle boemlala,
Uit den diek.
Af.

Onder de groene brugge,
lag er een hondje dood.
Al met zijn poepken bloot.
Zijn staartje was bevroren.
Un, deux, dik,
zeven kalestik,
zeven kalabomlala,
Un, deux, dik.

Gent.

Kaprijke.

Inte tinte,
Fille maninte.
Inte, tinte af.
Cinema-de-graf,
cinema Pathé.
A b c,
en gij doet niet mee.
Af.

Hamme (St. Anna).

A liebada
mascot a la bedou,
Not stan foe
Tirali bedou
èt not stan foe.

Langerbrugge.

Nime, dime dare,
acca zu, (acajou ?)
Forre, forre.
acca zu.
A. b.
A. b.
Af.

Oostakker,

Ynde mi,
drie van drie,
drie van do,
van domino.
Quatre vingt
triomphín
bobilo y-o-zoo.

Winkel (St. Kruis).

Om, tom, tari,
Februari, Maart, April,
Gij kunt kiezen wie ge wil.
Ik kies u en gij kiest mij,
Wien kiesde gij ? — Mij ?
Zaffelare.

Ame, dieme, demme,
As-tas-tis
Fore, fore, fore,
As tas tis.
As tas tis.
Af.
Kaprijke.

Femme, dieme doure
Ein, stein, toes,
Foure, foure, foure.
Ein stein stoës, ein stein stoës.
Kruibeke (Waas).

Ekstriedat,
muís mee at.
krooiadiet,
zwartlamiet
de koe liep, de koe die viel,
despantaar, ist 'd uwe pakze...
Af.

Elverzele.

Aken, baken, boontjes kraken
Erre, perre, poef
Vlimme, vlamme,
Otterdamme
Ikkens, pikkens, troef
De boontjes zijn genoeg !
Wetteren.

Hakke, takke,
boonen krakken.
hakke, takke, tuin af.
Lekt o vette vingers af.
Gij zijt af !
Kruibeke (Waas).

Hake, bake,
bonne, klakke.
Herreke, sterreke,
los, vos!
Wiepe, wippe,
koddeken los.
Af.

Nazareth.

Akken, bakken.
Boonen klakken. (eten)
Erre, terre, troef
Vlieme vlamme,
Notre Dame
eikens, pijkens, troef.
Af.

Moortzele.

Achter de kerk staat een huis
Is Menheer de Wit niet thuis?
Nee, mijnheer is uitgegaan
Wie zal er hem tegengaan?
Twee ijzeren mannekens,
twee koekepannekens,
twee mannekens zonder *ziel*.
Acht en acht is zestien.

Kruibeke (Waas).

Al die den tik tak heeft,
heeft de gouden kroon,
de gouden kroon van bizen (biezen),
des Winters zal het vriezen,
des Zomers zal het zonneken schijnen,
dan loopen de boeren met klonen.
Jan penantje wist het niet,
zijn broertje was verdronken
Wie zal er over te lijle gaan?
2 oude mannekens,
die breken potten en pannekens,
2 oude mannekens zonder *ziel*
8 en 8 is zestien.
Wisse in de wei
af zijt gij.

Kalloo, Kiieldrecht, ook te Oorderen (Ant.).

Akkene, bakkere, kermisje
kjèrse malanfere, (quelle mal
affaire).

Cruze melanie non spa.
Mokkeline, mokkelane.
mine, mone,
Af.

Oostakker.

Achter de kerke ligt er een blok
Is hij gestolen of ligt hê er nog?
Vlimme, vlame,
Rotterdam, (Notre-Dame)
pijkenaas, troef af.

Bassevelde.

Onder de brug was er een huis:
Is Mijnheer de Wind niet thuis?
Neen, hij is gaan wandelen
Weet-ge wie hij tegen kwam?:
Twee houten mannen,
twee potten met pannen,
twee menschen zonder *ziel*,
Ach en acht is zestien.

Gent.

Onder de drij boomen,
daar lag 'n scheeve vrouw.
Twee scheeve beenen en een bult op zij
Bult karakas,
Violen op de bas.
Een pottoken met geld,
waar dat den bult op spe(e)lt.

Temsche.

1 10 (of tellen tot 27)
Hebt g'hem niet zien loopen
met zijn zwarte pooten.
Hij heeft vandaag in d'helle geweest
met zijn lange pooten
en zijn langen steert.
Hij kwam binnen,
daar stond Lucifer al in den hoek,
met zijn poepken bloot.

St. Amandsberg.

1 10
Hedde den duvel ni gezien !
Hedde hem nie zien loopen
met zijn zwarte pooten ?
Hedde hem nie zien gaan
mee zijn zwarte zokkens aan ?
Hij heeft van nacht naar d'helle geweest,
alle duvels zaten t'eten.
Lucifer zat in den hoek
(mee zijn gat door zijn broek), te Winkel
(Wij zullen gaan tellen van ons gezellen), te Hamme
10 . . 20 . . 100. (zij tellen)

Hamme (St. Anna) en Winkel (St. Kruis).

1 10
hebt gij den dief niet gezien ?
Hebt g'hem niet zien loopen
met zijn kromme pooten ?
1 11,
Gij zijt den dief zelf.

te Oorderen : hebt g'hem niet zien gaan.
met zijn leeren broeksken aan !
te Meldert : met rosse sletskens aan.

Mendonk, Meldert, Oorderen.

Poef ! Mietje moest pataters schellen,
en te vond haar (zijn) mesje niet
een, twee, drij,
gevonden in de bakkerij
Welke numero kiesde gij ?

1 10

Hed de den duvel niet gezien ?

Hed de hem niet zien loopen
met zijn zwarte pooten ?

Hij had een holleken in zijn broek !

A. B. C. D — Af !

Waarschoot.

In de ronde bosschen,
daar zwommen zeven ossen.
Mijn ziel is naar den hemel,
niets beter dan de kemel ;
niets beter dan de blinde koe.
nijpt den hond zijn koddeken toe.
Koddeken, koddeken van Wies planken,
't Katje liep te janken,
't hondje moest naar de kermis gaan
en 't katje moest op 't trommelken slaan.

Winkel (St. Kruis).

'k Ging mijn koe gaan wachten
in de groene grachten.
Jan kwam mij tegen,
wat zoude gij mij doen ?
't Vel afstroppen.
Ik weet wel waar loopen.
hier of daar,
'k weet wel waar,
bij den apotheker op de koordemarkt.
Mijn moeder heeft mij twee appelsienen gekocht
't is de schuld,
van den bult,
dat de kasse omhoog krult ! (bis).

Kaprijke.

Ik ging mijn koeien gaan wachten
al in de groene grachten.
De wolf kwam mij tegen.
Wat zou jij met mij doen ?
Mijn vel afstroopen.
Waar zou ik gaan loopen ?
Al hier en aldaar,
'k ken weet niet waar !
Bij den Apotheker in de Dampoortstraat.

Gent.

Achter de kerke lag wat zand,
Rijd er mee naar Engeland,
van Engeland naar Spanje,
om appelkens van Oranje.
Appelkens van den besten boom
zijn in den gracht gestroom(d).
De gracht en wil niet stroomen.
Rijd er mee naar Boomen.
De boomen willen niet waaien.
Rijd er mee naar Kraaien.
De kraaie en wil niet vliegen.
Wiege, wiege.
Stijfselpap.

Zaffelare.

Onder de groene boomen
lag er een Engelsch schip.
De landman was gekomen,
Hij was zoo rijk als ik.
Hij droeg een hoed van pluimen ;
een hoed van beste goed.
En geheel de stad moest ruimen
van zoo een wreeden vent.
Ik zal u gaan vertellen,
van de beste frikadellen,
Bif, boef, baf
Kogel. Gij zijt af.

Lebbeke.

Onder de bank,
lag wat zand.
Rijdt er mee naar Engeland,
van Engeland naar Spanje,
Appelen van Oranje,
Spelleken, spelleken
Gabriël, Gabriël
van Biesen.
In de Winter zal het vriezen,
In de Zomer zal het zonneken schijnen.
Dan loopen de boeren mee klompen,
O Jan Marie,
dik, vet, vogel. Af!

Lebbeke.

Onder de bank lag wâ zand.
Rijdt er mee naar Engeland.
Van Engeland naar Spanje,
appelen van Oranje.
Pellen van den boom.
Wie heeft er de schoonste kroon ?
De kroon van hier.
De meisjes drinken bier.
De jongens drinken wijn,
omdat ze zat zoûn zijn.

Hamme (St. Anna).

Volkshumor.

Lijst der reeds aangeteekende en verzamelde Spotgezegden
en -rijmpjes op Oostvlaamsche Gemeenten. (I)

107. WACHTEBEKE : a) "*Haar vent woont te Wachtebeke* „
(Gezegd van een jonge dochter, die te vergeefs
op een vrijer wacht). Uit den volksmond, ook bij
De Gock. — Spreekwoorden op de vrouwen,
enz., 141).
- b) "*Wacht - een - beetje is ook een dorp* „
(Dit wordt den ongeduldige gezegd).
Harrebomée, I, 43.
- c) Zie Winkel-St.-Kruis.

108. WANNEGEM-LEDE :

*" Te Wannegem-Lede loopt er 'n hond
Met zijnen hals vol bellen,
D'eene die klonk en d'ander stond,
Maar niemand 'n koest ze tellen. „*

De Raadt.

109. WANZELE : *" Wanzele is een van de vier uitersten „ nl.
" de hel „ Is. Teirlinck (III), zie Impe,
Serskamp en Uitbergen.*

110. WELLE : *" Rijk Welle „
Zie Erembodegem, ook Denderleeuw.*

111. WETTEREN :

*" Keukelekeuk
Wetterschem beuecht ; (bocht)
Vivan Loarne !
Ze meugen zij zeggen wa dan ze weeëlen (willen)
G'emme wij toch deeëke beeëllen (dikke billen). „
(Gezongen door de vrouwen van Laarne op
die van Wetteren) Dr W. Broeckaert,
" Kwâjongen „ 2^e uitg. (1926) blz. 69.*

112. WICHELEN : *" Schellebelle, Wetteren-veer,
Kalken-kruisen, Overmeer,
Uitbergen, Berelaar
Te Wichelen staat de bedelaar. „
(Kinderrijmpje te Uitbergen). De Cock en
Teirlinck (VIII, 141).*

113. WIEZE : a) De Klokken van Wieze zingen :
*" Wieze is zot,
Toebakdol. „*

(Te Herdersem, Een *dol* is een wit steenen
pijpje, met zeer kort steeltje en gewoonlijk
al zwart gebrand.)

Ze zingen ook :

*Mol van Essch(e)
Wieze is zot,
Toebakdol,
Stront aan 't hol. „*

(Te Denderbelle, Mol van Essche was een gekende inwoner van Wieze). A. De Cock: Wat de klokken zeggen. (Volkskunde, XII, 186)

- b) " *Wieze is zot,
Belle is bot,
En Lebbeke is 't voddekot.* „

De Cock en Teirlinck (VIII, 141).

114. WINKEL-SINT-KRUIS :

" *Winkel en Wachtebeks
(en Selzate daarbij) hebben* „

(Zeer veel hebben, Bijzonder bij het kaarten gebruikt). Joos (blz. 745).

115. WOUBRECHTEGEM : a) " *Woubrechtgem - zot.* „

Zie Meire.

- b) " *Gij komt van Woubrechtgem, man* „ of " *Wij zullen u naar Woubrechtgem doen.* „

(Wordt gezegd van iemand, die dwaasheden vertelt). De Raadt.

Wordt voortgezet.

(1) Zie Oostvl. Zanten, VI jg., blz. 53.

Boekbesprekingen.

Cornelissen (Jozef) -- Nederlandsche Volkshumor op Stad en Dorp, Land en Volk, IVe deel, De Sikkels, Antwerpen, 1931, 345 blz. Prijs : 35 fr.

Over de drie eerste deelen van dit standaardwerk verschenen reeds recensies van onze hand in Oostvl. Zanten, (jg. 1929, blz. 44, 110 ; jg. 1930, blz. 79). Wij kunnen slechts voor dit deel al het goede herhalen, dat wij over de drie voorgaande hebben gezegd. Ditmaal behandelt S. de Noordnederlandsche provinciën Overijssel, Drente, Groningen en Friesland, alsook Oost-Friesland, dat, alhoewel nu politiek deel uitmakend van Duitschland, toch zoo verwant is in de uitingen van het volksleven en ook in volksaard met de Friesche

gewesten van Nederland. Daarna komen Zuid-Afrika, de verzonnen plaatsnamen en de vreemde landen en volken aan de beurt : Frankrijk, Duitschland, Engeland, de Joden, enz., om te eindigen met aanvullingen en verbeteringen, die getuigen dat S. tot het laatste oogenblik toe er naar gestreefd heeft zoo volledig mogelijk te zijn.

Cornelissen (Jozef) -- Nederlandsche Volkshumor op Stad en Dorp, Land en Volk, V^e deel, De Sikkel, Antwerpen, 1931, 115 blz.

Dit laatste deel bevat : 1) de analytische tafel, waarin de schrijver de stof groepeert naar haar inhoud en beteekenis en ze klasseert in 34 afdeelingen. Hierbij wordt geen rekening gehouden met de dialektische vormen van de bijnamen, maar enkel de overeenkomstige Nederlandsche benamingen worden opgegeven.

2) een register der aangehaalde plaats- en volksnamen ;

3) een register der spotnamen ;

4) de algemeene inhoudstafel en een lijst der opgemerkte drukfeilen.

De Nederlandsche folklore is aldus een wetenschappelijk werk rijker geworden, dat haar eer aandoet.

F. V. E.

Simons (Jozef) -- Zeven oude Volksliedjes. Woord en toon in de Kempen opgeteekend, met klavierbegeleiding door Arth. Verhoeven. Boek- en Muziekhandel Gudrun, Brussel, 2^e druk 1931, 14 blz, kl. in 4° Met gekleurd titelblad van L. Meurrens. Prijs : 14 fr.

Ziehier de titels der liederen ; 1) Van 't Verken van Balder ; 2) Kleine Jan ; 3) Slaap, kindje, slaap ; 4) Als Peerken over zijn onderdeur lag ; 5) Van den Uil ; 6) De jager en de herderin ; 7) 't Is in den Hemel beter dan hier.

Woord en toon alsmede de klavierbegeleiding zijn eenvoudig en welluidend. Warm aanbevolen aan de folkloristen.

P. Vanden Broeck.

Vanden Broucke J. pr. -- Het Gentsch Poppenspel. Folkloristisch essay. Met pentekeningen van Leonce De Baets -- Uitgeverfirma " Artes " Gent. April 1931, 46 blz.

Ons verdienstelijk medelid E. H. Vanden Broucke is de

inluider van de poppenspel herleving in het Gentsche. Hij is de stichter van het bekende "Spelleke van de Muide" (1923), dat sedert 1927 een reizend gezelschap geworden is. Sedert jaren houdt hij zich rusteloos bezig met de studie van dit gewichtig volksvermaak en heeft een uitgebreid werk persklaar over "Het Poppenspel in zijn wezen, ontstaan en ontwikkeling", waarvan dit essay een "voorlooperken" is.

In deze korte studie betreurt het S. terecht, dat de folkloristen totnogtoe zoo weinig belangstelling hebben getoond in de Gentsche poppenspelen, waarvan bijna nergens gewag wordt gemaakt, alhoewel zij steeds zeer talrijk en zoo belangwekkend als in andere steden (Antwerpen, Brussel, Luik,) zijn geweest en *Pierken* (Pierrot), *Lapkensdief* (Arlekijn) en *De Bull* (Polichinelle), nog steeds de volle belangstelling van de Gentsche jeugd genieten.

Na een beknopt algemeen overzicht van het ontstaan der poppenspelen, handelt S. achtereenvolgens over de verschillende "spellekens" te Gent, over de vertooningen en de eigenaardigheden der Gentsche poppen, over het repertorium. Hij deelt ook een eigenaardig stuk uit het repertorium van een Gentsche janklaassenkast mede en eindigt met een opsomming der nog bestaande "spellekens", waaronder dat van Theresia Blauwers uit het einde der 18e eeuw dagteekent.

Een zeer verdienstelijke studie, die jammer genoeg typografisch te wenschen overlaat.

Wij bevelen ze onzen leden warm aan.

F. V. E.

ONTVANGEN BOEKEN.

1. *Van Nuffel (Petrus) — Schepen Désiré De Wolf en ons Park.* - Drukk. G. Van de Putte-Van Bocxstaele, Aalst, 1931, 16 blz. Prijs : 3 fr.

2. *Bömmels (Dr N.) en Van Dijk (A. H.) — De Heilige Quirinus van Nuis.* - Overdruk van de "Verzamelde Opstellen", 1930. - Drukk. Crollen, Hasselt, 26 blz.

Pol de Mon